

EØSU's høringer om EU's fremtid

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

EØSU's høringer om EU's fremtid

Formanden for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg overrækker de samlede nationale høringer til Kommissionens formand på plenarforsamlingen den 21. september 2017.

Hvad er hvidbogen om Europas fremtid?

Hvidbogen om Europas fremtid er, som det blev nævnt i talen om Unionens tilstand i 2016, et initiativ fra Kommissionen. Denne hvidbog er Kommissionens bidrag til topmødet i Rom den 25. marts 2017, som markerede 60-årsdagen for Romtraktaterne, og hvor Den Europæiske Union (EU) gjorde status over resultaterne af de seneste seks årtier og lagde planer for fremtiden.

Formanden for Kommissionen skitserer heri de vigtigste udfordringer og muligheder, som EU står over for i de næste ti år. Der fremsættes fem scenarier, der giver indblik i Unionens potentielle tilstand i 2025, afhængig af de valg, Unionen træffer som svar på disse udfordringer, og for at udnytte disse muligheder:

- Scenarie 1: Uændret kurs
- Scenarie 2: Intet andet end det indre marked

- Scenarie 3: De, som vil mere, gør mere
- Scenarie 4: Mindre, men mere effektivt
- Scenarie 5: Langt mere sammen

Hvidbogen er blevet efterfulgt af oplæg om emner som f.eks. Europas sociale dimension, globaliseringen, uddybningen af Den Økonomiske og Monetære Union, fremtiden for Europas forsvar, fremtiden for EU's finanser.

De debatter, der blev igangsat i Bruxelles og i medlemsstaterne, bør føre til en kollektiv udarbejdelse af "en plan, en vision og en fælles vej frem", der vil blive fremlagt for borgerne forud for valget til Europa-Parlamentet, der finder sted i juni 2019. Hvidbogen ses som starten på en kollektiv og decentraliseret proces, hvor EU-borgerne sætter kursen for deres fremtid. For at tilskynde til drøftelser foreslår Kommissionen at afholde en række "debatter om Unionens fremtid" i parlamenter, byer og regioner rundt om i EU. Det Europæiske Økonomiske og Sociale

Udvalg samt Det Europæiske Regionsudvalg er selvskrevet til at deltage.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs rolle (EØSU)

Den 4. april 2017 modtog Georges Dassis, formand for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, en anmodning om sonderende udtalelse fra kommissionsformand Jean-Claude Juncker. Denne bad EØSU om at fremlægge det europæiske civilsamfunds idéer og prioriteter for EU's fremtidige udvikling.

I den forbindelse valgte EØSU en usædvanlig høringsmetode. Metoden forholdt sig først og fremmest til et behov om at mobilisere civilsamfundet i medlemsstaterne, snarere end dens repræsentanter i Bruxelles. EØSU ønskede dernæst at sikre en afbalanceret repræsentation af de forskellige dele af det europæiske civilsamfund. Høringerne, der foregik under ledelse af tre EØSU-medlemmer, havde til formål at gøre det lettere for aktører at deltage på en måde, der er tilpasset de nationale kulturer (workshops, konferencer).

Der blev i perioden mellem den 4. maj og den 9. juni 2017 afholdt 27 nationale høringer i medlemsstaterne, og 1.003 repræsentanter for det organiserede civilsamfund deltog i debatterne. Derefter blev der udarbejdet, samlet og omdelt rapporter om de nationale debatter navnlig til Kommissionens formand og medlemmer af Parlamentet, som deltog i det interparlamentariske møde den 11. oktober 2017 under overskriften: "Europas fremtid".

EØSU's resolution om **Kommissionens hvidbog om Europas fremtid og derudover** blev vedtaget af plenarforsamlingen den 6. juli 2017.

Alle dokumenter er tilgængelige for civilsamfundet og dets borgere (<http://www.eesc.europa.eu/en/policies/in-focus/future-europe>).

De 27 nationale høringer

EØSU afholdt høringer i 27 medlemsstater: Tyskland (DE), Østrig (AT), Belgien (B), Bulgarien (BG), Cypern (CY), Kroatien (HR), Danmark (DK), Spanien (E), Estland (EE), Finland (FIN), Frankrig (FR), Grækenland (EL), Ungarn (HU), Irland (IRL), Italien (I), Letland (LV), Litauen (LT), Luxembourg (LU), Malta (MT), Nederlandene (NL), Polen (PL), Portugal (PT), Tjekkiet (CZ), Rumænien (RO), Slovenien (SI), Slovakiet (SK), Sverige (SE).

Disse høringer har tilvejebragt konkrete oplysninger i form af svar på de spørgsmål, EØSU havde formuleret.

1. Hvilket af de fem scenarier, der er beskrevet i hvidbogen, imødegår de interne og eksterne udfordringer, som EU står over for, på den mest hensigtsmæssige måde og hvorfor?

Det europæiske civilsamfund har et empirisk kendskab til de udfordringer, EU står over for. Selvom alle berørte parter generelt er enige om, at den af Kommissionen valgte metode tager hensyn til en eksistentiel udfordring, er civilsamfundet dog ikke umiddelbart henrykt over de fem foreslåede scenarier. I mange medlemsstater forholder man sig noget tilbageholdende (DE, CY, DK, EE, FI, HU, IE, IT, LV, LU, NL, SI, SE). Der er dog tre scenarier, som vækker såvel interesse som debat: "De, som vil mere, gør mere" (Scenarie 3), "Mindre, men mere effektivt" (scenarie 4), og "Langt mere sammen" (scenarie 5). Derimod synes scenarie 1

“Uændret kurs” og scenarie 2 “Intet andet end det indre marked” ikke at vække den store interesse eller betragtes ikke som ønskværdige (NL, PL).

Helt præcist hilses scenarie 3 velkommen, da man anser det for realistisk eller nødvendigt (CY, DK, ES, EE, FI). Scenarie 4 kunne være interessant (DK, CY, EE), men forekommer generelt ikke tilstrækkeligt sammenhængende for at kunne overvejes seriøst. Scenarie 5 er den mest omdiskuterede valgmulighed, selv om den ikke altid opfattes som realistisk (BE, BG, CY, FI, PL). Dette scenarie vækker samtidig størst begejstring (EL, ES, LV, LT, RO), da det foreslår at give EU den mest fuldstændige form.

2. Vil et andet scenarie, der ikke er beskrevet, være muligt og at foretrække? I bekræftende fald hvorfor? Hvordan mener du, at tillid og tiltro kan styrkes i EU?

De af civilsamfundet skitserede scenarier synes at svare til forventningerne til den europæiske integration. De gør det muligt både at identificere de principper og de politiske løftestænger, der kunne udgøre et alternativt scenarie. På den ene side er værdier som social retfærdighed, udvikling af en følelse af europæisk identitet, humanisme, gensidighed (CY, EL, FR, SE) og bæredygtighed (HR, HU) lig med de principper, der ligger til grund for det europæiske projekt. På den anden side er de politiske løftestænger for uddybningen af det indre marked (BG, NL, CZ), den monetære union (BG, RO, CZ) og den sociale dimension (BG, ES, HU, IT, LV, LT, CZ, SK) med til at skitsere et nyt scenarie.

Samtidig foregriber mange civilsamfundsaktører Kommissionens forslag ved at fremsætte et sjette scenarie, der kombinerer de foreslåede muligheder (scenarie 4 og 5 i BG, 3 og 4 i HU og LU samt scenarie 5 og 3 i PL). Endelig bør føderaliseringen af EU ledsages af garantier (HR, SI), hvilket sjældent nævnes.

For så vidt angår den øgede tillid er det interessant at bemærke en lighed i synspunkterne blandt de tyske og græske civilsamfund vedrørende aktuelle hindringer for kollektive overenskomstforhandlinger i Grækenland.

3. Er der brug for et mere synligt EU og en bedre formidling af Unionen. Hvordan sikres dette i givet fald?

Civilsamfundet noterer sig, at EU alt for ofte klandres af de nationale politiske ledere (EL, FI, LU, MT, CZ, PL, SK). Forbedret synlighed hænger først og fremmest sammen med en bedre fortælling. Kommunikation, der bygger på en “positiv fortælling” (FR, IE) kunne eksempelvis illustreres gennem EU-finansierede projekter (DE). Det drejer sig således ikke længere om at henvende sig til enkelte grupper, der er interesserede i EU, men om at gøre en mere generel indsats over for borgerne (AT, FI, FR), unge mennesker (BG, CY) og skolerne (LT, PL, PT) samt over for mere tilbageholdende borgere (FR).

En bedre kommunikation tager afsæt i information af høj kvalitet og en gennemsigtig beslutningsproces (HR, ES, NL), objektive medier (CZ), men også i en mere nuanceret kommunikation, hvor EU er klar til at indrømme sine mangler og svagheder (SE).

Høring af EØSU går igennem som en rød tråd i kommunikationsarbejdet om EU's fremtid. Det europæiske civilsamfund bør desuden spille en større rolle (EL, HU, IT, SI, SE), navnlig for at øge sin synlighed.

4. Er de politikområder, som der henvises til, tilstrækkeligt omfattende og illustrative? Hvordan ville du prioritere dem? Er der et vigtigt politisk område, der ikke er nævnt, eller som ikke er fremhævet tydeligt nok? Hvis ja, hvilket og hvilket af de fem scenarier ville egne sig bedst til at sikre dette områdes udvikling?

Der er blandt civilsamfundet stort set enighed på to punkter. For det første er den sociale dimension udeladt i de fem foreslåede scenarier (DE, AT, BG, CY, DK, EE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, CZ, RO, SI, SE). For det andet indgår der heller ingen bæredygtig udvikling (HR, FR, SI, CZ, NL, LV, IE, HU), selv om der er tale om et tilsagn fra EU over for sine borgere og internationale partnere.

De nævnte politikområder illustrerer de bekymringer, som er fremherskende i medlemsstaterne. Grækenland, Italien, Letland, Litauen, Den Tjekkiske Republik og Rumænien henviser således til den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og fred. I Bulgarien, Finland, Grækenland, Litauen og Rumænien henviser civilsamfundet til den økonomiske og monetære union (ØMU). Samtidig er civilsamfundet meget bevidst om EU's beføjelser inden for handelspolitikken i Tyskland, Kroatien, Finland og Frankrig.

Endelig opfordrer civilsamfundet politikerne til at forholde sig til spørgsmål, der kan skabe større sammenhæng mellem EU's politikker, især inden for økonomiske områder (beskatning og konkurrenceevne, navnlig den industrielle af slagsen) og samfundsmæssige (unge, sociale investeringer).

5. Set i relation til "Sådan kommer vi videre", hvordan bør "Debatterne om Europas fremtid i parlamenter, byer og regioner" så struktureres? Hvilken rolle bør det organiserede civilsamfund spille i "Sådan kommer vi videre" og hvordan?

For mange organisationers vedkommende er den vigtigste vej at fortsætte høringerne samtidig med en udvidelse af dem til lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan (FR, EL, IE, MT, RO, SU). Desuden ville debatterne blive langt mere relevante, hvis man systematisk inddrog arbejdsmarkedets parter (BE, HU, SK), de økonomiske sektorer og brancher, og hvis de var mere fremtrædende i medierne (EL).

De nationale parlamenter spiller en meget vigtig rolle (BG) ligesom de økonomiske og sociale råd i medlemsstaterne (FR, PT), hvilket fremgår af det arbejde, som de franske og portugisiske råd allerede har gennemført om Europas fremtid, og som førte til de officielle holdninger fra juli og september 2017.

Det europæiske organiserede civilsamfund mener, at det allerede har påtaget sig en rolle som stifinder, og i kraft af denne rolle derfor systematisk bør inddrages i større debatter om EU's fremtid (AT, FI, SI). Visse organisationer opfordrer også til at arbejde inden for specifikke emner (FR). De lægger vægt på en bedre koordinering mellem de forskellige dele af civilsamfundet og bedre kommunikation for at slå bro over informationskløften, som borgerne klager over (AT, EL).

6. Hvad er dine specifikke forventninger til resultatet af høringen?

Det europæiske civilsamfund forventer, at dets henstillinger overtages af Kommissionen f.eks. i talen om Unionens tilstand (september 2017), men også under efterfølgende nationale debatter. Visse bidragydere udtrykker imidlertid tvivl om den betydning, høring af civilsamfundet har for EU's beslutningsproces (EL). For at råde bod på dette opfordres Kommissionen til "klart og tydeligt" at redegøre for, hvordan den agter at følge op på resultaterne af den høring, der blev lanceret af EØSU (IE).

Overalt er der store forventninger til beslutninger og konkrete tiltag (DK, FR, LU), baseret på realistiske og gennemførlige mål (BE, LU, MT), og som er udarbejdet takket være nøje gennemtænkte politikker, (NL), hvoraf de vigtigste omfatter den økonomiske og monetære union, søjlen for sociale rettigheder og beskæftigelse (LT, PL, PT). I andre lande ligger borgernes velvære (EL) og en forenklet kommunikation til grund for bekræftelsen af det europæiske projekt.

7. Hvordan kan borgerne få større indflydelse på udformningen af Europas fremtid?

Borgerne kan inddrages i højere grad, end de bliver nu. I de fleste lande (DE, HR, CY, FI, FR, EL, LV, MT, CZ) opfattes større inddragelse af borgerne som grundlæggende. Unges inddragelse fremstår som særligt nødvendig. Desuden bør borgernes deltagelse tilrettelægges af civilsamfundet, som bør stå for afholdelse af offentlige debatter på nationalt, regionalt eller lokalt plan (BE, FR, LT, LU, PL).

Der er også anbefalinger, der går på, at artikel 11, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), bør anvendes fuldt ud¹. På længere sigt ville det også være hensigtsmæssigt at indføre undervisningsinitiativer om EU.

Endelig nævnes den institutionelle dimension af EU. Ud over den nødvendige gennemsigtighed, som borgerne opfatter som en demokratisk garanti, drejer flere spørgsmål sig ofte om, hvorvidt EU er i stand til at gennemføre decentrale tiltag for at gøre rede for væsentlige decentrale debatter, eksempelvis om Europas fremtid.

Konklusioner efter høringerne

De nationale høringer har bidraget til EØSU's drøftelser og resolution. Høringerne har desuden kortlagt flere interessante punkter, der fortjener at blive fremhævet:

- interessen for eller afvisningen af forskellige scenarier har intet at gøre med en geografisk opdeling af medlemsstaterne i nord, syd, øst eller vest
- overalt i EU beskæftiger organisationsnetværk sig med emnet for at indgå i dialog og endog foreslå et sjette scenarie
- et sjette scenarie går igennem som en rød tråd, navnlig i svarene på spørgsmål 4 og 6.

¹ Artikel 11, stk. 2: "Institutionerne fører en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med de repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet."

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

RESOLUTION

Kommissionens hvidbog om Europas fremtid og derudover

Hen imod fælles fodslag og fælles mål

EØSU's syn på Europas fremtid²

1. Det europæiske samfund og Europas borgere ønsker et troværdigt, legitimt og modstandsdygtigt EU. I mere end et årti er EU blevet udfordret af politiske, økonomiske og sociale rystelser, hvilket har gjort borgerne pessimistiske og usikre. EU behøver overordnede strategier for at fremme sine borgeres velfærd, robuste og holdbare investeringer, kreativitet og iværksætterånd, og for at tackle den stadig bredere kløft mellem rig og fattig, fattigdommen samt velfærdsuligheden. Den igangværende økonomiske genopretning må på ingen måde være en undskyldning for at forholde sig passiv. EØSU opfordrer derimod indtrængende til, at der findes en velovervejet og sammenhængende vej frem for at styrke tillid og tiltro, samt til at der fokuseres på håndgribelige resultater for borgerne og på Europas enorme potentiale.
2. Falske forventninger skal undgås. Målet bør først og fremmest være et EU, der kan sikre fuldstændig lige vilkår for alle. Den økonomiske, den sociale og den miljømæssige faktor er indbyrdes forbundne. Det er vigtigt, at kontinentet er i stand til at tilpasse sig til den dybtgående transformationsproces og den hårde konkurrence på verdensplan, og at det på effektiv vis kan forme globaliseringen i overensstemmelse med EU's værdier.
3. Tricket med at skyde skylden på Bruxelles, som for mange har benyttet og stadig benytter, må høre op. Der er brug for et fælles engagement fra EU-institutionerne og fra en bred vifte af aktører, herunder arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet, både nationalt og på EU-plan. EØSU understreger, at EU's beslutningers legitimitet i sidste instans afhænger af kvaliteten af den demokratiske proces.
4. Vejen frem kan kun føre til succes, hvis den tager afsæt i det samme *fælles fodslag og fælles mål*, som prægede EU's grundlæggere, og som siden har karakteriseret alle væsentlige skridt fremad. EU bør mobilisere de lovgivningsredskaber, vejledning, finansieringsmidler og samarbejde, som det råder over, med henblik på at sikre at EU kan bevæge sig fremad med hensyn til alle de ønskede dimensioner. Lissabontraktaten viser vejen.

² Nærværende resolution, som Det Europæiske Økonomiske og Sociale udvalg vedtog på sin plenarforsamling den 5. juli 2017, er en reaktion på, at Kommissionens formand Jean-Claude Juncker den 4. april 2017 anmodede EØSU om at formulere Europas organiserede civilsamfunds ideer og prioriteter vedrørende Den Europæiske Unions fremtidige udvikling, baseret på hvidbogen om Europas fremtid.

Hvidbogens scenarier

5. EØSU mener ikke, at et valg mellem forskellige scenarier³ er en hensigtsmæssig metode til at fremme *fælles fodslag og fælles mål* eller til at fastlægge vejen frem. For det første starter EU ikke fra grunden. Kommissionen bør derfor basere sine forslag på en tilbundsgående analyse af EU's historie – både Unionens resultater og dens mangler – som et værdifuldt afsæt for den fremtidige udvikling. De forpligtelser, medlemsstaterne har påtaget sig i Romerklæringen, er et positivt og nyttigt udgangspunkt.⁴ De fem scenarier henvender sig til medlemsstaterne med fokus på institutionelle forandringer, og de savner derfor umiddelbar relevans for de europæiske borgere. De forekommer endvidere konstruerede.
6. For EØSU er scenarie 1, eller – som udvalget opfatter det – at hutle sig igennem, ikke en option. Scenarie 5 virker tiltrækkende for nogle, men er urealistisk i dag. Scenarie 2 er med sit fokus udelukkende på det indre marked alt for begrænset. Scenarie 4 forudsætter en aftale mellem 27 medlemsstater, hvilket kan føre til handlingslammelse for EU og fremme centrifugale tendenser, hvorved EU's mål og værdier kan komme i fare. Som led i scenarie 3 kunne mekanismer for differentieret integration, som f.eks. forstærket samarbejde, være et brugbart instrument til at overvinde blokeringer på bestemte områder og skabe en positiv dynamik i EU's integrationsproces. Der er imidlertid tale om instrumenter til at nå politiske målsætninger snarere end om mål i sig selv. Samtidig med at de kan anbefales som en måde til at overvinde handlingslammelse eller forhindringer for en ønsket EU-lovgivning, understreger EØSU også nødvendigheden af at fremme konvergensen i EU og bekæmpe fragmentering og splittelse. Derfor skal aftaler mellem frontløberne eller de igangsættende lande altid være åbne over for lande, der ønsker at deltage, idet fælles fodslag og fælles mål skal være i højsædet.

EØSU's syn på fremtiden

A. Metode

7. Strategiske temaer skal sættes i et fælles perspektiv for at undgå et truende à la carte-Europa eller centrifugale tendenser. EØSU anbefaler en udvikling, hvor der tilvejebringes betingelser for, at den politiske magt kan fordeles på bedre vis. Alt dette afhænger primært af politisk vilje, og det bør derfor være et centralt spørgsmål i en reel debat om fremtiden.
8. Den traditionelle sondring mellem det nationale niveau og EU-niveauet skal ophøre. Fælles udfordringer og sammenvævede realiteter på tværs af kontinentet understreger behovet for en *fælles mission*. De gør tillige, at man ikke kan komme uden om et unionsborgerskab ved siden af statsborgerskabet. Alle samfundets niveauer skal deltage i og inddrages i politikudformningen. Målsætningerne bør være fælles, og virkningerne af beslutninger og politikker bør systematisk evalueres på nationalt, regionalt og lokalt niveau for at opnå borgernes opbakning.
9. Europa-Parlamentet skal spille en central rolle i udformningen af Europas fremtidige kurs. Der er endvidere et grundlæggende behov for at fremme de nationale parlamenters inddragelse samt deres samspil med Europa-Parlamentet.

³ Se hvidbogen om Europas fremtid, marts 2017.

⁴ Erklæring fra lederne af 27 medlemsstater og af Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet og Kommissionen vedtaget 25. marts 2017, <http://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/>.

10. De centrale målsætninger skal ledsages af en aftale mellem medlemsstaterne om:
- mål, fælles instrumenter og tidsfrister; det vigtigste er en fælles fortælling, der bygger på sammenhæng, gennemsigtighed, synlighed og – først og fremmest – fælles kommunikation
  - en ønsket reform af Rådet med effektivitet og gennemsigtighed for øje samt en uafhængig Kommission på områder med enekompetence og delt kompetence, med stærk fokus på fællesskabsmetoden
  - behovet for ordentlige høringsforanstaltninger med alle aktører samt korrekt gennemførelse og respekt for retsstaten.

B. Politikker

11. Uanset hvilken option der vælges for det fremtidige Europa, ønsker EØSU et sammenhængende og konsekvent EU. Mange af de nuværende politikker er led i en dybere integration, der er en langsigtet proces, som EØSU bakker fuldt op om. EØSU har for stort set alle disse politikker i den seneste tid formuleret detaljerede kommentarer og forslag for fremtiden.
12. Det indre marked er i alle dets økonomiske og sociale dimensioner og inden for rammerne af en bæredygtig udviklingsmodel det nødvendige bindemiddel for europæisk integration. Det bør sikre reelt lige konkurrencevilkår. På samme måde blev ØMU'en set som et afgørende skridt fremad. Imidlertid er ØMU'ens konstruktion trods imponerende fremskridt fortsat skrøbelig. ØMU'en er central for den fremtidige udvikling i EU. Det er derfor helt afgørende, at den uddybes. EØSU går ind for en gradvis overgang til en politisk union med en række makro- og mikroøkonomiske tiltag og bestemmelser samt en stærk social dimension. For at kunne fuldføre ØMU'en er der behov for en egentlig økonomisk styring, herunder EU-forvaltning af finanssektoren, velorganiserede reformer i de berørte medlemsstater og en fælles tilgang til arbejdsmarkedspolitikker. En forbedret styring skal styrke fundamentet for yderligere konvergens samt solidaritet på tværs af euroområdet. De meget kompetente offentlige administrationer i EU kan hjælpe dette på vej. Euroområdet bør indlede tættere samarbejde på andre områder.
13. Endvidere understreger EØSU behovet for en mere sammenhængende styring, en dybere integration og fuldt engagement fra medlemsstaternes side på følgende områder:
- en samordnet EU-industripolitik baseret på fair konkurrence – også med hensyn til at undgå skatteunddragelse – skal sikre fælles i stedet for nationale tilgange i arbejdet med at optimere betingelserne i hele EU for at stimulere konkurrenceevnen i en social markedsøkonomi med engageret deltagelse af alle aktører i konsensusorienterede dialoger samt til at fremme investering(sprogrammer) og støtte SMV'er;
  - fremme af opadgående social konvergens – på linje med økonomisk konvergens – i form af beskæftigelse og sociale resultater gennem implementering af den europæiske søjle for sociale rettigheder, idet de nationale beføjelser respekteres;
  - en energiunion med egentlig styring, som er uundværlig for et egentligt fælles marked og energisikkerhed;
  - en fremsynet EU-strategi og -lovgivningsramme til bekæmpelse af klimaforandringerne på grundlag af Parisaftalen og som bidrag til internationale klimaaftaler samt fremme af 2030 dagsordenen for bæredygtig udvikling inden for alle EU's politikker;

- et digitalt indre marked som et vigtigt element for den fremtidige konkurrenceevne samt stimulering af skabelsen af kvalitetsarbejdspladser, idet de virkninger, som den digitale omstilling har for beskæftigelse og arbejdsmarkedet, skal foregribes;
  - en styrket europaomspændende strategi for teknologi, forskning og innovation;
  - en (multilateral) handelspolitik, som gennem transparente forhandlinger bør sikre åbne markeder og social og miljømæssig bæredygtighed, idet der skal lægges vægt på rimelighed i handelsforbindelserne, således at Europas interesser kan beskyttes i en verden, der i stigende grad oplever protektionistiske tendenser;
  - en europæisk forbrugerpolitik som en unionsborgerskabspolitik.
14. Efter EØSU's opfattelse skal sociale spørgsmål og uddannelse på samme måde håndteres på EU-plan på mere systematisk vis for at finde overbevisende løsninger. Social sikring og uddannelse er for det meste underlagt nærhedsprincippet og falder derfor under den nationale lovgivning og beslutningsproces, ofte med aktiv deltagelse af arbejdsmarkedets parter. Delt kompetence mellem EU og medlemsstaterne skal anvendes bedre i sociale anliggender. I betragtning af de forøgede spændinger på arbejdsmarkedene som følge af den digitale revolution, arbejdsmarkedernes strukturelle svagheder og globaliseringen efterlyser EØSU et synligt europæisk engagement med henblik på at presse på for mere konvergens vedrørende visse sociale og arbejdsmarkedsmæssige vilkår og samtidig bidrage til at fremme skabelsen af kvalitetsarbejdspladser, fair mobilitet og et positivt engagement fra borgernes side. Der er behov for særligt fokus på unge og ungdomsarbejdsløshed. Arbejdsmarkedsparternes og det generelle civilsamfunds rolle samt social dialog er helt afgørende.
15. Der er brug for mere økonomisk og social konvergens i EU. Dog skal der tages hensyn til forskellene mellem de nationale økonomier og kulturer og til, hvordan de sociale sikringssystemer traditionelt har været tilrettelagt. EØSU understreger, at EU ikke bør stå på sidelinjen, men skal påtage sig et veldefineret ansvar. Der er behov for reelle diskussioner mellem arbejdsmarkedets parter (og andre aktører), inden der kan fastlægges en fælles vej frem. EØSU henviser endvidere til det vigtige i, at medlemsstaterne faktisk implementerer EU's sociale direktiver.
16. Også uddannelse er omfattet af nærhedsprincippet. Imidlertid er det ubestrideligt, at Europas sociale og økonomiske fremtid og borgernes engagement er snævert forbundet med moderne uddannelsessystemer på alle niveauer. Den unge generations fremtid afhænger i udpræget grad af uddannelse. Færdigheder er afgørende for unge mennesker samt for ældre generationer. EU bør derfor deltage aktivt i den igangværende moderniseringsproces. Uddannelse spiller også en betydelig rolle i at formidle EU: EØSU fremhæver, at der på grundskole- og gymnasieniveau skal gives relevante oplysninger om og undervises i EU (herunder europæiske værdier og unionsborgerskabet).
17. Den fri bevægelighed for personer i Schengenområdet skal genetableres. Dette betyder pr. definition, at de fælles grænser skal kontrolleres mere effektivt. Parallelt hermed er den forfærdelige stigning i international terrorisme, med mord og cyberkriminalitet, en alvorlig kilde til offentlig uro og skal bekæmpes. Der er mere end nogensinde tidligere behov for samarbejde mellem politi og retsmyndigheder.
18. Disse spørgsmål er direkte relateret til udenrigspolitik og til det akutte problem med fejlslagne stater og borgerkrig i Europas naboer samt til de deraf følgende migrationsstrømme, som i øjeblikket overskygger alle andre EU-spørgsmål. EØSU går stærkt ind for en fælles

migrationspolitik, som giver flygtninge beskyttelse i henhold til international lov, et fælles asylsystem, bestræbelser for at bekæmpe illegal migration og menneskesmugling og fremme af legale veje til EU. I samme henseende bør EU etablere egentlige partnerskaber med nabolandene, ligesom EU specifikt bør relancere en reel Euro-Middelhavspolitik.

19. Europas udfordring er at tage sig af sine egne anliggender, nu mere end det nogensinde siden 1945 har været tilfældet. Såvel forbindelserne med NATO og USA som en effektiv fælleseuropæisk håndtering af problemerne i EU's naboombåde kræver, at EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omgående uddybes. Den indre og den ydre sikkerhed vil nødvendigvis afhænge heraf.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Ansvarshavende for redaktionen: Kontoret for besøg og publikationer
EESC-2018-10-DA

www.eesc.europa.eu

© Den Europæiske Union, 2018
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.
Enhver brug eller reproduktion af disse fotos må kun ske,
efter at der indhentet direkte tilladelse fra indehaveren/
indehaverne af ophavsretten.

Print:
QE-02-18-051-DA-C
ISBN 978-92-830-4064-4
doi:10.2864/400585

Online:
QE-02-18-051-DA-N
ISBN 978-92-830-4067-5
doi:10.2864/67380

DA